

Професійна підготовка фахівців фізичної культури та спорту

УДК 796.071.4 (430)

Ольга Гайдук

Особливості професійної підготовки вчителів фізичного виховання в Німеччині (на прикладі фахових ВНЗ землі Баварія)

Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана (м. Київ)

Постановка наукової проблеми та її значення. Система підготовки педагогічних кадрів у вищих навчальних закладах Німеччини вже багато років викликає великий інтерес у багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Німеччина має високорозвинену систему вищої освіти загалом, зосереджується на якісній підготовці педагогічних кадрів зокрема. На особливу увагу заслуговує досвід підготовки педагогів фізичного виховання. Зосередженість учених і практиків Німеччини на вдосконаленні якості підготовки викладачів фізичного виховання, безперечне світове лідерство в розвитку шкільного, олімпійського та професійного спорту засвідчують необхідність узагальнення досвіду цієї країни.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Учені звертали увагу на ті чи інші аспекти прогресивного досвіду освіти в Німеччині. Особливості змісту та структури педагогічної освіти тут були предметом вивчення в дослідженнях Н. Абашкіної, Г. Бергхорн, В. Гаманюк, І. Гуревича, Н. Козак, П. Лундгрена, О. Матвієнко, Т. Мойсеєнко, Л. Пуховської, Л. Сакун, М. Тихонова, А. Турчина, Л. Чулкової, Т. Яркіної. Окремі аспекти системи педагогічної освіти Німеччини презентовано в монографіях і дисертаціях українських та російських науковців: Н. Абашкіної, Т. Вакуленко, В. Гаманюк, Н. Козак, А. Кириловського, О. Мартинової, Н. Махині, С. Павлюк, О. Пришляк, Л. Пуховської, Д. Саїтової, С. Сищенко, Л. Сущенко, Д. Торопова, А. Турчина, І. Шимків. Однак ці дослідження залишають поза увагою систему підготовки вчителів фізичного виховання Німеччини.

Завдання статті – дослідити особливості професійної підготовки вчителів фізичного виховання в Німеччині, акцентуючи увагу на фахових вищих навчальних закладах федеральної землі Баварія.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Починаючи з 1998 р., із поправкою до Закону про вищу освіту Німеччина почала реалізацію ідей Болонського процесу. Першочерговим кроком у цьому напрямі був перехід до двоступеневої системи освіти у ВНЗ. У 2000 р. конференція міністрів освіти (КМК) затвердила критерії поширення кредитної системи та модуляції, утворюючи таким чином єдину основу щодо регіональних концепцій освіти.

Слід зауважити, що в Німеччині кожна із земель має певну автономію й може сама регулювати освітню політику та терміни впровадження й проходження освітніх реформ. До того ж у країні в різних навчальних закладах діють власні правила щодо: а) термінів професійної підготовки педагогів (теоретична та практична фази); б) вимог до змісту освіти (доцільна кількість годин із кожної дисципліни); в) форми, змісту державних іспитів; г) кваліфікації, що присвоюється педагогам. Нова система впроваджується та існує в Німеччині поряд із традиційною дворівневою системою освіти.

На сьогодні традиційна підготовка вчителів у Німеччині складається з двох етапів: освіта в університеті (до першого державного іспиту) та дворічна педагогічна практика – «рефендаріат» (до другого завершального державного іспиту).

Окрім традиційної системи підготовки майбутніх учителів, у Німеччині поступово вводиться інша дворівнева система за схемою «бакалавр – магістр». Це так звана багаторівнева модель, у якій студент на першому рівні бакалавра навчається шість семестрів, а потім, за бажанням, може отримати

ступінь магістра (тривалість навчання складає від двох до чотирьох семестрів, залежно від обраної посади вчителя). Після успішного проходження програми магістра студент також може навчатися в докторантурі з подальшим захистом дисертації.

Наприкінці 2004 р. КМК підготувала та ввела стандарти педагогічної освіти [7]. Вони чітко окреслюють компетенції педагогів або вимоги кваліфікації, яким вони повинні відповідати протягом своєї професійної діяльності. Уже з 2005 р. ці стандарти стали запроваджуватися в освітній процес університетів. Запровадження стандартів для першої та другої фаз вищої освіти було великим поступом у системі педагогічної освіти Німеччини, оскільки пояснювало, що саме повинні знати й уміти молоді педагоги після закінчення ВНЗ. Посилення методичної та діагностичної підготовки студентів педагогічних ВНЗ дало змогу підвищити професіоналізацію педагогічної освіти в сучасній ФРН.

Під професійною компетенцією вчителя розуміють знання, здібності, готовність та навички, які повинен мати педагог задля розв'язання конкретних проблем навчання. Ці компетенції мають набуватися протягом різних шаблів освіти майбутнього вчителя. Спочатку майбутній педагог набуває базових фахових компетенцій – знань та методів, на яких будується освіта. Далі – практичний етап, тобто майбутній педагог учить на практиці застосовувати теоретичні знання. Головне завдання практичної професійної підготовки – розвиток творчої особистості педагога як дидактичної мети німецької вищої школи. Третій етап – це підвищення кваліфікації та / або перепідготовка [7].

Зупинімося докладніше на підготовці вчителів фізичного виховання в одній із найбільших земель Німеччини – Баварії. У Баварії навчальні курси з підготовки вчителів фізичного виховання спираються на закон «Правила першого іспиту для вчителів державних шкіл» (Ordnung der Ersten Prüfung für ein Lehramt an öffentlichen Schulen (Lehramtsprüfungsordnung I – LPO I)) [5]. Для вчителів фізкультури існують, згідно з LPO I, декілька варіантів навчання:

- учитель фізичного виховання (дидактика) в початковій школі, згідно з §40 LPO I;
- учитель фізичного виховання (дидактика) середньої школи, згідно з §42 LPO I;
- учитель фізичного виховання (предмет викладання) в початковій, середній, реальній та професійній школі, згідно з §61 LPO I;
- поглиблене вивчення фізичного виховання (предмет викладання) для вчителів гімназій, згідно з §88 LPO I.

Отже, усередині фахової групи вчителів фізичного виховання розрізняють педагогів початкових, середніх, реальних, професійних шкіл і гімназій. Шкільний учитель фізкультури повинен бути навчений, додатково до спортивного фаху, принаймні ще одного предмета та пройти 24-місячну практичну підготовку.

Розглядаючи підготовку педагогів із фізичного виховання у фахових університетах землі Баварії, зазначимо, що в багатьох баварських університетах існують різні програми з підготовки вчителів за фахом «Фізичне виховання» (Sport):

«Фізичне виховання» як навчальний предмет, згідно з §57 «Порядку тестування на посаду вчителя LPO I», передбачає підготовку на посаду вчителя початкової школи, середньої школи, реальної школи в таких ВНЗ*: ВТ (тільки для реальної школи), А, ER-N, М, R, WÜ, для професійних шкіл у ВТ, ER-N, М.

1. Поглиблене вивчення «Фізичного виховання» як фахового предмета, згідно з § 83 LPO I на посаду вчителя гімназії відбувається в А, ВТ, ER-N, М, РА, R, WÜ.

2. «Фізичне виховання» як дидактичний фах, згідно з §36 або §38 LPO I в межах навчання дидактики початкової школи та як фахова дидактика в рамках навчання дидактик одного з обраних фахів середньої школи, вивчають в А, ВА, EI-IN, ER-N, М, РА, R, WÜ.

3. *А – Institut für Sportwissenschaft und Sportzentrum der Universität Augsburg;

ВА – Sportzentrum der Otto-Friedrich-Universität Bamberg;

ВТ – Institut für Sportwissenschaft der Universität Bayreuth;

EI-IN – Katholische Universität Eichstatt-Ingolstadt;

ER-N – Institut für Sportwissenschaft und Sport der Universität Erlangen-Nürnberg;

М – Fakultät für Sport- und Gesundheitswissenschaft der Technischen Universität München;

РА – Sportzentrum der Universität Passau;

R – Institut für Sportwissenschaft und Sportzentrum der Universität Regensburg;

WÜ – Institut für Sportwissenschaft und Sportzentrum der Universität Würzburg.

Зосередимося докладніше на факультеті спорту та наук про здоров'я при Технічному університеті Мюнхена (ТУМ) (Fakultät für Sport- und Gesundheitswissenschaft der Technischen Universität

München) [8]. Наша увага до цього закладу освіти зумовлена тим, що ТУМ утворює в південній Німеччині «противагу» спортивному університету в Кельні (Sporthochschule Köln) та факультету спортивних наук університету Лейпцига (Sportwissenschaftlichen Fakultät der Universität Leipzig). Навчання в ТУМі має сильне природно-наукове спрямування. Окрім того, ТУМ – перший і єдиний німецький університет, що навчає на «бакалавра наук» у галузі спортивної науки.

Із початку зимового семестру 2010 / 2011 навчального року навчання з предмета «Фізичне виховання» відбувається для студентів на посади вчителів початкових і середніх шкіл, гімназій, реальних училищ, згідно з порядком тестування на посаду вчителя LPO I в державних школах. Загальна мета навчання – підготовка майбутнього вчителя, який би міг, орієнтуючись на учня й користуючись різноманітними набутими спортивно-науковими знаннями, планувати, проводити та аналізувати спортивний урок. Цій концепції сприяють модулі, пов'язані з різними сферами компетенції: викладання та навчання; зміцнення здоров'я; науки про тренування й рухи; навчальної компетенції у видах спорту.

Підготовка вчителів фізичного виховання початкової та середньої школи на факультеті спорту та наук про здоров'я при ТУМі регламентується законом Баварії LPO I від 13 березня 2008 р. і законом «Порядок складання другого державного іспиту на посаду вчителя в державних школах» (LPO II) від 28 жовтня 2004 р. Навчання на вчителя фізичного виховання початкової та середньої школи в ТУМі має двофазову структуру:

1. Навчання протягом семи семестрів, що закінчується складанням першого державного іспиту. Перша фаза навчання на вчителя фізичного виховання початкової школи при ТУМі відбувається за модульною структурою, обсяг навчального навантаження (ECTS-Punkten) складає 69 кредитів.
2. Стажування або педагогічна практика, що триває 24 місяці й закінчується складанням другого державного іспиту [6].

Відповідно до статті 6 §1 Закону про освіту баварських учителів (Bayerisches Lehrerbildungsgesetz (BayLBG))[2], навчання на посаду вчителя в державних школах уключає в себе перший іспит на професію, який складається з першого державного екзамену та іспитів за предметами курсу навчання.

Згідно зі статтею 8 Закону про освіту баварських учителів, навчання на посаду вчителя в початкових школах охоплює педагогічне навчання, навчання дидактики початкової школи й вивчення навчального предмета. Відповідно до статті 9 BayLBG, навчання на посаду вчителя середніх шкіл уключає в себе, окрім вивчення педагогіки, опанування дидактики певного фаху середньої школи, у тому числі фахово-наукових основ і вивчення навчального предмета.

Стандартний період навчання вчителів для початкових і середніх шкіл, відповідно до §20 розділу 2 LPO I, складає сім семестрів. У цілому 53 години на тиждень (69 кредитів) є обов'язковими в галузі фізичного виховання в ТУМі. На посаду вчителя початкової й середньої школи потрібні 54 кредити у фахово-науковій галузі (згідно з §22, абзац 2 d) LPO I) і 12 кредитів у фахово-дидактичній галузі (згідно з §22, абзац 2 e) LPO I). Відповідно до §22 (абзац 1 h) LPO I, додатково потрібно отримати 15 кредитів у разі навчання на два предмети та / або педагогіки. Обсяг обов'язкових курсів у галузі фізичного виховання в ТУМі складає 69 кредитів з обов'язкових предметів.

Відповідно до §§ 8 і 9 BayLBG, навчальна програма у ТУМі охоплює тільки підготовку з фахового предмета. Тому поряд із навчанням «Фізичного виховання» в межах навчальної програми в ТУМі для підготовки вчителя початкової та середньої школи можливо проводити не поглиблене навчання із суміжних предметів в іншому університеті Мюнхена (Людвіга Максиміліана).

Навчання за фахом «Фізичне виховання» в ТУМі побудовано за модулями [4]. Модуль складається з одного або декількох занять, які за змістом і часом узгоджені один з іншим. Модулі можуть складатися з різних форм навчання (як, наприклад, лекцій, вправ, практики, проектної роботи, домашніх завдань, усних доповідей, практичних навчальних вправ, згідно з § 83, абзац 1 № 5 f) LPO I). У навчальних вправах студенти набувають і демонструють компетенції з планування, проведення та оцінки навчальних процесів у межах шкільних занять із фізкультури (рухів, ігор, різних видів спорту). Модуль сконструйований таким чином, що він може бути завершений зазвичай протягом одного семестру, але може поширюватися на один навчальний рік, якщо це необхідно з міркувань змісту. Зміст та організаційні питання в модулі регулюються академічним факультетом. Вимоги проведення іспитів узгоджуються з екзаменаційною комісією.

Навчання складається з обов'язкових і виборних модулів. Обов'язковий модуль потрібно пройти всім студентам і скласти іспити, що належать до цього модуля. Необов'язковий модуль студенти можуть вибрати всередині фаху у відповідній галузі іспитів. Виборний модуль може замінюватися на

інший модуль протягом відповідного середнього періоду навчання. При змінах потрібно повідомляти про це рішення екзаменаційну комісію.

Модулі завжди мають цілу кількість кредитів. Модуль, як правило, завершується спортивно-практичним, письмовим або усним, модульним тестуванням (іспитом). Детальна інформація, зокрема кількість, тип, обсяг цих тестів та їх вагомість, у розрахунку модуля визначаються екзаменаційною комісією, але не пізніше ніж за два тижні до початку занять повинна бути відповідним чином оголошена студентам у Каталогі модуля. Іспити модуля можуть складатися з кількох дрібних субтестів, окремі модулі можуть закінчуватися перевітками частини модуля. Це пов'язано з прагненням до різних навчальних результатів із різними навчальними формами, що потребує різних форм перевірки. Крім того, перевірки модуля, що визнаються згідно з §9 для Першої державної перевірки, об'єднуються за заданою величиною LPO I з деякими окремими перевітками.

Таблиця 1

Рекомендований курс навчання на вчителів початкових та середніх шкіл із предмета «Фізичне виховання» як дисципліна викладання, згідно з LPO I §57, у ТУМі [4].

Назва модуля	Навчальне заняття	Вид заняття	Кількість годин на тиждень
1. Семестр			
Наука про спорт	Вступ до наук про спорт	Лекції / Вправи	2
Викладання й навчання I*	Вступ до спортивної педагогіки	Лекції	2
Навчальна компетенція зі спортивних ігор I*	Ігрова теорія / ігровий розвиток	Лекції	1
	Маленькі ігри	Семинар / Вправи	1
Навчальна компетенція зі спортивних ігор II	Волейбол 1	Семинар / Вправи	2
Навчальна компетенція із зимових видів спорту	Зимові види спорту ¹ (із дидактикою предмета)	Семинар / Вправи	2
Навчальна компетенція зі спортивної гімнастики на снарядах I*	Спортивна гімнастика ¹	Семинар / Вправи	1
Навчальна компетенція з гімнастики / танцю I*	Гімнастика / Танець 1	Семинар/Вправи	1
2. Семестр			
Викладання й навчання I	Основи спортивної дидактики	Лекції	2
Навчальна компетенція зі спортивних ігор I	Ігри з м'ячем	Семинар / Вправи	1
Навчальна компетенція зі спортивної гімнастики на снарядах I	Мистецтво руху	Семинар / Вправи	1
	Спортивна гімнастика 2	Семинар / Вправи	1
Навчальна компетенція з легкої атлетики I	Легка атлетика 1	Семинар / Вправи	1
Навчальна компетенція з гімнастики / танцю I	Гімнастика / Танець 2	Семинар / Вправи	1
3. Семестр			
Компетенція зі зміцнення здоров'я I	Анатомія	Лекції	2
	Психологія	Лекції	2
Навчальна компетенція зі спортивних ігор III	Футбол 1	Семинар / Вправи	2
Навчальна компетенція з плавання I*	Плавання 1	Семинар / Вправи	1
4. Семестр			
Наука про тренування та рухи	Основи науки про тренування	Лекції	2
	Основи науки про рухи	Лекції	2
Викладання й навчання II	Спортивно-психологічні аспекти шкільного спорту	Лекції	2

Закінчення таблиці 1

Компетенція зі зміцнення здоров'я II	Компенсаторні форми руху або елементарне виховання руху та ігрове виховання	Семинар / Вправи	2
Навчальна компетенція з плавання I	Плавання 2	Семинар / Вправи	1
Навчальна компетенція з легкої атлетики II	Легка атлетика 2	Семинар / Вправи	1
5. Семестр			
Викладання й навчання III	Планування уроку / перевірка / – оцінка	Семинар	2
Навчальна компетенція зі спортивних ігор IV	Баскетбол 1	Семинар / Вправи	2
Навчальна компетенція зі спортивних ігор V	Гандбол 1	Семинар / Вправи	2
Навчальна компетенція з плавання II	Плавання 3	Семинар / Вправи	2
Навчальна компетенція з гімнастики / танцю II	Гімнастика / Танець 3	Семинар / Вправи	2
6. Семестр			
Навчальна компетенція з рекреаційних видів спорту I	Розвиток рекреаційних видів спорту	Лекції	1
	Рекреаційні види спорту 1	Семинар / Вправи	1
	Рекреаційні види спорту 2	Семинар / Вправи	1
7. Семестр			
Компетенція зі зміцнення здоров'я III	Здорова школа	Семинар / Вправи	2
	Фітнес, орієнтований на здоров'я 1	Семинар / Вправи	1
	Фітнес, орієнтований на здоров'я 2	Семинар / Вправи	1
	Методи релаксації	Семинар / Вправи	1

Результати іспитів є допуском до іспиту за модулем і не можуть бути частиною того ж модуля. Іспит за модулем потрібно скласти під час навчання, якщо таке пропонується, або ж при завершенні модуля до початку наступного семестру.

Таблиця 2

Вибіркові модулі

Назва модуля	Навчальне заняття	Вид заняття	Кількість годин на тиждень	Семестр, що рекомендується
Практика, що пов'язана з навчанням	Спостереження / аналіз уроку	Семинар	2	5 та 6
	(Практика в школі)	-	-	5 та 6
Наука про тренування та рухи	Наука про рухи або наука про тренування	Семинар	2	6
Колоквіум з іспиту (Examenscolloquium)	Колоквіум з іспиту (Examenscolloquium)	Семинар	2	6 та 7
Викладання й навчання	Прикладна комунікативна компетенція 1	Семинар	2	6

Модулі, що позначені*, мають бути продовжені в наступному семестрі. Весь модуль повинен бути завершений протягом двох семестрів.

Як зазначено вище, другим етапом у підготовці вчителів фізичного виховання є стажування або педагогічна практика (рефендаріат), що триває 24 місяці й закінчується складанням другого державного іспиту. Перші 12 місяців рефендаріату складаються із самостійного викладання предметів, що вивчаються (вісім годин на тиждень); практики у викладанні під керівництвом учителя (10 годин на тиждень); семінарських заходів (10 годин на тиждень). Два рази на тиждень кандидат на посаду вчителя відвідує семінарські заходи в різних школах. Три інші дні кандидат займається викладанням, практикою, відвідуванням уроків у школі, за якою він закріплений. Наступні 12 місяців рефендаріату складаються із самостійного викладання предметів (15 годин на тиждень); самостійного відвідування

уроків (три години на тиждень); 10 годин семінарських заходів. Наприкінці практики кандидат на посаду вчителя складає другий державний іспит.

Висновки. Вивчення сучасного стану професійної підготовки педагогів фізичного виховання Німеччини дає підставу зробити такі **висновки**: 1) у країні відсутня єдина загальнодержавна система професійної підготовки педагогів фізичного виховання. Кожна земля має свою власну структуру навчальних закладів, де готують педагогів з урахуванням системи загальної освіти країни. У ФРН існує як традиційна система організації підготовки викладачів фізичного виховання з отриманням кваліфікації вчителя різного ступеня, так і нова, багаторівнева, що включає підготовку бакалаврів, магістрів та докторів із фізичного виховання й спорту; 2) досвід німецької землі Баварія на прикладі ТУМ показує, що структура професійної підготовки педагогів фізичного виховання складається з навчального етапу й педагогічної практики (рефендаріату); кожний з етапів закінчується складанням державного іспиту.

Перспективи подальших досліджень. Перспективним напрямом подальших наукових розвідок вважаємо дослідження форм організації навчального процесу в інших ВНЗ Німеччини.

Список використаної літератури

1. Махиня Н. В. Педагогічна освіта у Німеччині: історія та сучасність : [метод. рек. для студ., магістрантів, викладачів вищ. навч. закл.] / Наталія Володимирівна Махиня. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 64 с.
2. Bayerisches Lehrerbildungsgesetz (BayLBG) in der Fassung der Bekanntmachung vom 12. Dezember 1995) [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.gesetze-bayern.de/jportal/portal/page/bsbayprod.psml?showdoccase=1&doc.id=jlr-LehrBiGBY1995rahmen>.
3. Bayerisches Staatsministerium für Unterricht und Kultus [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.km.bayern.de/lehrer/lehrausbildung.html>.
4. Empfohlener Studienverlauf für das Lehramtsstudium im Fach Sport an Grund- und Hauptschulen als Unterrichtsfach LPO I §57 [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.sp.tum.de/fileadmin/tuspfsp/www/Studiengaenge/Unterrichtsfach_Sport/LA_GS_HS/FPSO__Sport_GS_HS_GESAMT.pdf.
5. Ordnung der Ersten Prüfung für ein Lehramt an öffentlichen Schulen (Lehramtsprüfungsordnung I - LPO I) Vom 13. März 2008 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.gesetze-bayern.de/jportal/portal/page/bsbayprod.psml?showdoccase=1&doc.id=jlr-LehrPrOBY2008rahmen&doc.part=X>.
6. Ordnung der Zweiten Staatsprüfung für ein Lehramt an öffentlichen Schulen (Lehramtsprüfungsordnung II – LPO II) Vom 28. Oktober 2004 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.gesetze-bayern.de/jportal/portal/page/bsbayprod.psml?doc.id=jlr-Lehr2StPrOBY2004rahmen&st=lr&showdoccase=1¶mfromHL=true#focuspoint>.
7. Standards für die Lehrerbildung: Bildungswissenschaften (Beschluss der Kultusministerkonferenz vom 16.12.2004) [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.kmk.org/fileadmin/veroeffentlichungen_beschluesse/2004/2004_12_16-Standards-Lehrerbildung.pdf.
8. Studium des Unterrichtsfachs Sport für das Lehramt an Grund- und Hauptschulen – neue LPO I (ab WS 2010/11) [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.sp.tum.de/studium/studiengaenge/lehramt-grund-und-hauptschule-unterrichtsfach/>.

Анотації

У статті розглянуто систему підготовки педагогічних кадрів із фізичного виховання у вищих навчальних закладах Німеччини. Показано, що на сьогодні в країні відсутня єдина загальнодержавна система професійної підготовки педагогів фізичного виховання. Кожна земля має свою власну структуру навчальних закладів, де готують педагогів з урахуванням системи загальної освіти країни. У ФРН існує як традиційна система організації підготовки викладачів фізичного виховання з отриманням кваліфікації вчителя різного ступеня викладання, так і нова, багаторівнева, що включає підготовку бакалаврів, магістрів та докторів із фізичного виховання й спорту. На досвіді німецької землі Баварія на прикладі ТУМ у статті показано, що структура професійної підготовки педагогів фізичного виховання складається з навчального етапу та педагогічної практики (рефендаріату), кожний із яких закінчується складанням державного іспиту.

Ключові слова: професійна підготовка, фізичне виховання, педагог, Німеччина, Баварія.

Ольга Гайдук. Особенности профессиональной подготовки учителей физического воспитания в Германии (на примере ВУЗов земли Бавария). В статье рассмотрена система подготовки педагогических кадров по физическому воспитанию в высших учебных заведениях Германии. Показано, что на сегодняшний день в стране отсутствует единая общегосударственная система профессиональной подготовки педагогов физического воспитания. Каждая земля имеет свою собственную структуру учебных заведений, где готовят педагогов, с учётом системы общего образования страны. В ФРГ существует как традиционная система организации подготовки преподавателей физического воспитания с получением квалификации учителя разной степени

преподавания, так и новая, многоуровневая, включающая подготовку бакалавров, магистров и докторов по физическому воспитанию и спорту. На опыте немецкой земли Бавария на примере ТУМ в статье показано, что структура профессиональной подготовки педагогов физического воспитания состоит из учебного этапа и педагогической практики (рефендариата), каждый из которых заканчивается сдачей государственного экзамена.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, физическое воспитание, педагог, Германия, Бавария.

Olga Gayduk. Peculiarities of Professional Preparation of Physical Education Teachers in Germany (on an Example of Bavaria Universities). In the article it was studied the system of preparation of pedagogical staff in physical education in higher educational establishments of Germany. It was shown that for today in our country there is no unified nationwide system of professional preparation of pedagogues in physical education. Each land has its own structure of of educational establishments where future pedagogues are prepared taking into account the system of country's general education. In Germany there are both traditional system of organization of preparation of physical education teachers with obtaining of teacher's qualification of different stages of teaching and a new many-level system that includes preparation of bachelors, magisters and doctors in physical education and sport. On the experience of Bavaria land it is shown in the article that the structure of professional preparation of physical education pedagogues consists of an educational stage and pedagogical practice, each of them ends with passing of state exam.

Key words: professional preparation, physical education, pedagogue, Germany, Bavaria.